

A BIZOTTSÁG 1217/2010/EU RENDELETE

(2010. december 14.)

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a kutatás-fejlesztési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Szerződés 85. cikke (3) bekezdésének a megállapodások, döntések és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1971. december 20-i 2821/71/EGK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,

e rendelet tervezetének közzétételét követően,

a versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A 2821/71/EGK rendelet felhatalmazza a Bizottságot, hogy rendelet útján alkalmazza az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: Szerződés) 101. cikke (3) bekezdését (*) a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó olyan megállapodások, döntések és összehangolt magatartások egyes csoportjaira, amelyek tárgya termékek, technológiák vagy eljárások – az ipari alkalmazhatóság szintjéig terjedő – kutatása-fejlesztése, valamint az ebből származó eredmények hasznosítása, ideértve a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokra vonatkozó rendelkezéseket is.
- (2) A Szerződés 179. cikkének (2) bekezdése felszólítja az Uniót, hogy ösztönözze a vállalkozásokat – köztük a kis- és középvállalkozásokat – magas szintű kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeik terén, és támogassa az együttműködésüket célzó erőfeszítéseiket. E rendelet célja a kutatás-fejlesztés elősegítése és egyúttal a verseny hatékony védelme.
- (3) A Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a kutatási és fejlesztési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 2000. november 29-i 2659/2000/EK bizottsági rendelet ⁽²⁾ meghatározza a kutatás-fejlesztési megállapodások olyan csoportjait, amelyekre a Bizottság úgy tekintett, hogy azok általánosságban eleget tesznek a Szerződés 101. cikke (3) bekezdésében megállapított feltételeknek. Tekintettel e 2010.

december 31-én hatályát veszítő rendelet alkalmazásának összességében kedvező tapasztalataira, és figyelembe véve az elfogadása óta szerzett további tapasztalatokat, helyénvaló egy újabb csoportmentességi rendelet elfogadása.

- (4) E rendeletnek két követelménynek kell megfelelnie: biztosítania kell a verseny hatékony védelmét és megfelelő jogbiztonságot kell nyújtania a vállalkozások számára. E célok megvalósítása során a lehető legnagyobb mértékben szem előtt kell tartani a hatósági felügyelet és a jogszabályi keretek egyszerűsítésének szükségességét. A Szerződés 101. cikke (3) bekezdésének alkalmazása szempontjából a piaci erő bizonyos szintje alatt általában feltételezhető, hogy a kutatás-fejlesztési megállapodások kedvező hatásai ellensúlyozzák a versenyre gyakorolt esetleges kedvezőtlen hatásait.
- (5) A Szerződés 101. cikke (3) bekezdésének rendelet általi alkalmazásához nem szükséges meghatározni azokat a megállapodásokat, amelyek a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése alá tartozhatnak. A Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó megállapodások egyedi értékelésénél több tényezőt is figyelembe kell venni, így különösen az érintett piac szerkezetét.
- (6) A közös kutatásokról, illetve a kutatási eredményeknek az ipari alkalmazás szakaszáig terjedő, de az ipari alkalmazást magában nem foglaló közös fejlesztéséről szóló megállapodások általában nem tartoznak a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá. Bizonyos körülmények között azonban, mint például akkor, ha a felek vállalják, hogy nem végeznek ugyanazon területen más kutatás-fejlesztést, és ily módon lemondanak arról a lehetőségről, hogy más felekkel szemben versenyelőnyhöz jussanak, az ilyen megállapodások a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozhatnak, és ezért azokat e rendelet hatálya alá kell vonni.
- (7) Az e rendelettel létrehozott mentesség kedvezményét azokra a megállapodásokra kell korlátozni, amelyekről megfelelő bizonyossággal feltételezhető, hogy megfelelnek a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételeknek.

⁽¹⁾ HL L 285., 1971.12.29., 46. o.

⁽²⁾ HL L 304., 2000.12.5., 7. o.

(*) 2009. december 1-jén az EK-Szerződés 81. cikke helyébe az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ.) 101. cikke lépett. E két cikk lényegében azonos. E rendelet alkalmazásában az EUMSZ. 101. cikkére történő hivatkozásokat szükség esetén az EK-Szerződés 81. cikkére történő hivatkozásokként kell érteni. Az EUMSZ. bevezetett bizonyos, szóhasználatra vonatkozó változtatásokat is, mint a „Közösség” kifejezés „Unió”-val valamint a „közös piac” kifejezés „belső piac”-cal történő felváltása. Ez a rendelet az EUMSZ. szóhasználatát követi.

(8) A kutatás-fejlesztés, valamint az eredmények hasznosítása terén folytatott együttműködés nagy valószínűséggel elősegíti a technikai és gazdasági haladást, amennyiben a felek egymást kiegészítő készségekkel, eszközökkel vagy tevékenységekkel vesznek részt az együttműködésben. Ez olyan helyzeteket is magában foglal, amikor az egyik fél pusztán finanszírozza a másik fél kutatás-fejlesztési tevékenységeit.

- (9) Az eredmények közös hasznosítása a közös kutatás-fejlesztés természetes következményének tekinthető. Ez különböző formákat ölthet, ilyen például a gyártás, azon szellemi tulajdonhoz fűződő jogok hasznosítása, amelyek jelentősen hozzájárulnak a műszaki vagy gazdasági haladáshoz, illetve az új termékek forgalmazása.
- (10) A kutatás-fejlesztés volumenének és eredményességének növelésétől általában az várható, hogy a fogyasztók javát szolgálja az új, illetve jobb termékek vagy szolgáltatások bevezetése, e termékek vagy szolgáltatások gyorsabb piacra vitele, valamint az új, illetve jobb eljárásoknak köszönhetően megvalósított árcsökkenés révén.
- (11) A mentesség indokoltságának igazolására a közös hasznosításnak azon termékekre, technológiákra vagy eljárásokra kell vonatkoznia, amelyek tekintetében a kutatás-fejlesztési eredmények felhasználása meghatározó. Ezenfelül a kutatás-fejlesztési megállapodásban valamennyi félnek meg kell állapodnia arról, hogy teljes mértékben hozzáférnek valamennyien a közös kutatás-fejlesztés végeredményeihez, beleértve az esetleges szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat és know-how-t, és hogy azokat további kutatás-fejlesztés vagy hasznosítás céljából a végeredmények megszületését követően késedelem nélkül felhasználhatják. Az eredményekhez való hozzáférés az eredmények további kutatás-fejlesztési célú hasznosítása tekintetében általában nem korlátozható. Ha azonban a felek e rendeletnek megfelelően korlátozzák a hasznosításhoz fűződő jogait és különösen akkor, ha a hasznosítás vonatkozásában szakosodnak, az eredményekhez hasznosítás céljából történő hozzáférés ennek megfelelően korlátozható. Továbbá, ha olyan tudományos testületek, kutatóintézetek vagy vállalkozások vesznek részt a kutatás-fejlesztésben, amelyek kereskedelmi szolgáltatásként végeznek kutatás-fejlesztést többnyire anélkül, hogy részt vennének az eredmények hasznosításában, akkor ezek vállalhatják azt, hogy a kutatás-fejlesztés eredményeit kizárólag további kutatás céljára használják fel. Lehetőségeik és üzleti igényeik függvényében a felek eltérő mértékben járulhatnak hozzá a kutatás-fejlesztési együttműködéshez. Ezért a felek hozzájárulásának értékét vagy jellegét érintő különbségek tükrözése és kiegyenlítése érdekében az e rendelet által biztosított kedvezmény körébe tartozó kutatás-fejlesztési megállapodások rendelkezhetnek arról, hogy az egyik fél ellentételezést nyújt egy másiknak az eredményekhez további kutatás vagy hasznosítás céljából való hozzáférés biztosításáért. Ez az ellentételezés azonban nem lehet olyan magas, hogy ténylegesen megakadályozza a hozzáférést.
- (12) Hasonlóképpen amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodás semmilyen formában nem helyezi kilátásba az eredmények közös hasznosítását, a feleknek a kutatás-fejlesztési megállapodásban meg kell állapodniuk arról, hogy a már meglévő saját know-how-jukat egymás számára mindaddig hozzáférhetővé teszik, amíg e know-how elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy a többi fél az eredményeket hasznosíthassa. A licenrdj összege nem lehet olyan magas, hogy az ténylegesen megakadályozza a többi felet a know-how felhasználásában.
- (13) Az e rendelet alapján történő mentesítést az olyan kutatás-fejlesztési megállapodásokra kell korlátozni, amelyek az adott termékek, szolgáltatások vagy technológiák jelentős részére vonatkozóan nem teszik lehetővé a vállalkozások számára a verseny megszüntetését. A csoportmentességből ki kell zárni az olyan versenytársak közötti megállapodásokat, amelyeknek a kutatás-fejlesztés eredményei révén továbbfejleszhető vagy helyettesíthető termékekből, szolgáltatásokból vagy technológiákból álló együttes piaci részesedése a megállapodás megkötése idején meghalad egy bizonyos szintet. Mindazonáltal nem vélelmezhető, hogy a kutatás-fejlesztési megállapodások a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá esnek, vagy nem felelnek meg a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételeknek, amennyiben az e rendeletben megállapított piaci részesedési küszöböt túllépi, vagy az e rendeletben foglalt bármely más feltétel nem teljesül. Ilyen esetben el kell végezni a kutatás-fejlesztési megállapodásnak a Szerződés 101. cikke szerinti egyedi értékelését.
- (14) Annak érdekében, hogy a tényleges verseny fenntartása az eredmények közös hasznosítása folyamán biztosított legyen, rendelkezni kell a csoportmentesség alkalmazásának megszüntetéséről abban az esetben, ha a feleknek a közös kutatás-fejlesztés eredményeként előállított termékekből, szolgáltatásokból vagy technológiákból álló együttes piaci részesedése túlságosan megnő. A mentességet a közös hasznosítás kezdetétől bizonyos ideig a felek piaci részesedésétől függetlenül változatlanul alkalmazni kell mindaddig, amíg a felek piaci részesedése – különösen egy teljesen új termék bevezetését követően – stabilizálódik, és annak érdekében, hogy a befektetések megtérülésére egy minimális időtartam biztosított legyen.
- (15) Ez a rendelet nem mentesítheti az olyan korlátozásokat tartalmazó megállapodásokat, amelyek nem nélkülözhetetlenek valamely kutatás-fejlesztési megállapodás eredményeként jelentkező kedvező hatások kiváltásához. Főszabály szerint a felek piaci részesedésétől függetlenül ki kell zárni az e rendelet által megállapított mentesség kedvezményének köréből egyes olyan súlyos versenykorlátozásokat tartalmazó megállapodásokat, mint a felek azon szabadságának korlátozása, hogy a megállapodáshoz nem kapcsolódó területen kutatás-fejlesztést folytassanak, a harmadik felek tekintetében alkalmazott árak rögzítése, a termelés vagy értékesítés korlátozása, továbbá a szerződés szerinti termékek vagy technológiák más felek számára fenntartott területeken vagy vevőknek történő tényleges passzív értékesítésének korlátozása. Ebben az összefüggésben a felhasználási területre vonatkozó megkötések nem minősülnek sem a termelés vagy értékesítés korlátozásának, sem területi vagy vevőköri korlátozásnak.
- (16) A piaci részesedési küszöb, egyes megállapodások kizárása az e rendelet által biztosított mentességből és az e rendeletben előírt feltételek általában biztosítják azt, hogy azok a megállapodások, amelyekre a csoportmentesség alkalmazható, ne nyújtsanak lehetőséget a feleknek arra, hogy a versenyt az adott termékek, illetve szolgáltatások jelentős része tekintetében megszüntessék.

- (17) Nem zárható ki, hogy versenyellenes kizárási hatások keletkezhetnek abban az esetben, ha az egyik fél azonos szerződés szerinti termék vagy technológia vonatkozásában több, versenytársak által végrehajtott kutatás-fejlesztési projektet finanszíroz, különösen akkor, ha kizárólagos jogot szerez az eredmények harmadik felek tekintetében történő hasznosítására. Ezért az e rendelet biztosította kedvezményt helyénvaló megadni az ilyen fizetett kutatás-fejlesztési megállapodásokra, ha e kapcsolódó megállapodásokban részt vevő összes fél, azaz a finanszírozó fél és a kutatás-fejlesztést végző felek együttes piaci részesedése nem haladja meg a 25 %-ot.
- (18) Az olyan vállalkozások közötti megállapodások, amelyek nem versenytárs gyártói a kutatás-fejlesztés révén továbbfejleszhető vagy helyettesíthető termékeknek, technológiáknak vagy eljárásoknak, csak kivételes körülmények között szüntetik meg a kutatás-fejlesztés területén a tényleges versenyt. Az ilyen megállapodások esetében helyénvaló ezért lehetővé tenni az e rendelet által biztosított mentesség kedvezményének alkalmazását a piaci részesedéstől függetlenül, valamint a kivételes eseteknek a kedvezmény visszavonása révén történő kezelését.
- (19) A Bizottság a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet⁽¹⁾ 29. cikke (1) bekezdésének megfelelően visszavonhatja a jelen rendeletben biztosított kedvezményt, amennyiben egyedi esetben megállapítja, hogy az e rendeletben meghatározott mentesség hatálya alá tartozó megállapodásnak mégis a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében megállapított feltételekkel összeegyeztethetetlen hatásai vannak.
- (20) A tagállamok versenyhatóságai visszavonhatják az e rendelet szerinti kedvezményeket az 1/2003/EK rendelet 29. cikkének (2) bekezdése szerint az adott tagállam területe vagy annak egy része vonatkozásában, amennyiben adott esetben az e rendeletben biztosított mentesség hatálya alá tartozó megállapodások az érintett tagállam területén vagy annak egy, az elkülönült földrajzi piac minden tulajdonságával rendelkező részén olyan hatásokat váltanak ki, amelyek a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésével összeegyeztethetetlenek.
- (21) Az e rendelet által biztosított kedvezményeknek az 1/2003/EK rendelet 29. cikke szerinti visszavonására például abban az esetben kerülhet sor, ha a kutatás-fejlesztési megállapodás jelentősen korlátozza harmadik felek kutatás-fejlesztési tevékenységének mozgásterét az adott területen a máshol rendelkezésre álló kutatási kapacitás korlátozottsága következtében, ha a kínálat sajátos szerkezete miatt a kutatás-fejlesztési megállapodás jelentősen korlátozza harmadik felek számára a hozzáférést a szerződés szerinti termékek vagy technológiák érintett piacához, ha a felek ésszerű ok nélkül nem hasznosítják a közös kutatás-fejlesztés eredményeit harmadik felek tekintetében, ha a szerződés szerinti termékek vagy technológiák a belső piacon vagy annak jelentős részén

nincsenek tényleges versenyhelyzetben olyan termékekkel, technológiákkal vagy eljárásokkal, amelyeket a felhasználók a jellemzőikre, árukra és rendeltetésükre tekintettel azokkal egyenértékűnek tartanak, illetve abban az esetben, ha a kutatás-fejlesztési megállapodás megléte egy adott piacon korlátozná az innovációs versenyt vagy megszüntetné a tényleges versenyt a kutatás-fejlesztés terén.

- (22) Mivel a kutatás-fejlesztési megállapodások gyakran hosszú távra szólnak, különösen akkor, ha az együttműködés az eredmények hasznosítására is kiterjed, e rendelet hatályának időtartamát 12 évben kell megállapítani,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Fogalommeghatározások

- (1) E rendelet alkalmazásában a következő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni:

- a) „kutatás-fejlesztési megállapodás”: két vagy több fél között létrejött olyan megállapodás, amelynek részes felei a következő feltételeiről állapodnak meg:
- i. a szerződés szerinti termékre vagy technológiára vonatkozó közös kutatás-fejlesztés, valamint az ilyen kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítása;
  - ii. ugyanazon felek közötti korábbi megállapodás alapján végzett, szerződés szerinti termékre vagy eljárásra vonatkozó közös kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítása;
  - iii. szerződés szerinti termékre vagy technológiára vonatkozó közös kutatás-fejlesztés, az ebből származó eredmény közös hasznosítása nélkül;
  - iv. a szerződés szerinti termékre vagy technológiára vonatkozó fizetett kutatás-fejlesztés, valamint az ilyen kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítása;
  - v. ugyanazon felek közötti korábbi megállapodás alapján végzett, szerződés szerinti termékre vagy technológiára vonatkozó fizetett kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítása; vagy
  - vi. szerződés szerinti termékre vagy technológiára vonatkozó fizetett kutatás-fejlesztés, az ebből származó eredmény közös hasznosítása nélkül;
- b) „megállapodás”: megállapodás, vállalkozások társulásainak döntése vagy összehangolt magatartás;

⁽¹⁾ HL L 1., 2003.1.4., 1. o.

- c) „kutatás-fejlesztés”: termékre vagy eljárásra vonatkozó know-how megszerzése, elméleti elemzés, megfigyelés, kísérlet végzése, beleértve a kísérleti gyártást és a termék vagy eljárás műszaki vizsgálatát, a szükséges gépek és berendezések létrehozása, valamint a kutatás eredményének hasznosítása érdekében szellemi tulajdonhoz fűződő jogok megszerzése;
- d) „termék”: áru vagy szolgáltatás, beleértve a közbelső termékeket vagy részszolgáltatásokat, valamint a végtermékeket vagy végső szolgáltatásokat;
- e) „szerződés szerinti technológia”: a közös kutatás-fejlesztés eredményeként kidolgozott technológia vagy eljárás;
- f) „szerződés szerinti termék”: a közös kutatás-fejlesztés eredményeként kidolgozott, illetve a szerződés szerinti technológia alkalmazásával gyártott vagy létrehozott termék;
- g) „eredmények hasznosítása”: a szerződés szerinti termékek előállítása vagy forgalmazása, a szerződés szerinti technológia alkalmazása, valamint az ezekhez szükséges, szellemi tulajdonhoz fűződő jogok átruházása, e jogok hasznosítására licencia adása, valamint know-how közlése;
- h) „szellemi tulajdonhoz fűződő jogok”: szellemi tulajdonhoz fűződő jogok, beleértve az ipari tulajdonjogokat, a szerzői jogot és a szomszédos jogokat;
- i) „know-how”: a tapasztalatból és kísérletből származó, nem szabadalmazott gyakorlati ismeretek titkos, lényeges és azonosított együttese;
- j) „titkos”: a know-how vonatkozásában azt jelenti, hogy a know-how nem közismert vagy nem könnyen hozzáférhető;
- k) „lényeges”: a know-how vonatkozásában azt jelenti, hogy a know-how olyan ismeretet tartalmaz, amely nélkülözhetetlen a szerződés szerinti termékek gyártásához, illetve a szerződés szerinti technológiák alkalmazásához;
- l) „azonosított”: a know-how vonatkozásában azt jelenti, hogy a know-how-ról kellően átfogó ismertetés áll rendelkezésre, amelynek alapján megállapítható, hogy a know-how kimeríti a titkosság és lényegesség ismérveit;
- m) „közös”: a kutatás-fejlesztési megállapodás alapján végzett tevékenység vonatkozásában akkor használható kifejezés, ha az adott tevékenységet:
- közös munkacsoport, szervezet vagy vállalkozás végzi;
  - a felek által közösen megbízott harmadik személy végzi;
- iii. a felek a kutatás-fejlesztés, illetve a hasznosítás vonatkozásában szakosítás alapján egymás között megosztva végzik;
- n) „szakosítás a kutatás-fejlesztés vonatkozásában”: minden egyes fél részt vesz a kutatás-fejlesztési megállapodásban szereplő kutatás-fejlesztésben, és a kutatás-fejlesztési munkát megosztják az általuk legcélszerűbbnek tartott módon; ez nem foglalja magában a fizetett kutatás-fejlesztést;
- o) „szakosítás a hasznosítás vonatkozásában”: a felek az eredmények hasznosítása tekintetében elkülönült feladatokat (például gyártás vagy forgalmazás) osztanak fel egymás között, vagy korlátozásokat írnak elő egymással szemben, például egy bizonyos földrajzi terület, vevőkör vagy felhasználási terület vonatkozásában. Ide sorolható az a helyzet is, amikor csupán egy fél állítja elő és forgalmazza a szerződés szerinti termékeket a többi fél által biztosított kizárólagos hasznosítási engedély alapján;
- p) „fizetett kutatás-fejlesztés”: az egyik fél által végzett és egy finanszírozó fél által finanszírozott kutatás-fejlesztés;
- q) „finanszírozó fél”: a fizetett kutatás-fejlesztést finanszírozó, de maga semmilyen kutatás-fejlesztési tevékenységet nem végző fél;
- r) „versenytárs vállalkozás”: tényleges vagy potenciális versenytárs;
- s) „tényleges versenytárs”: olyan vállalkozás, amely a szerződés szerinti termék vagy technológia által az érintett földrajzi piacon továbbfejleszhető vagy helyettesíthető terméket, technológiát vagy eljárást kínál;
- t) „potenciális versenytárs”: olyan vállalkozás, amelyről reálisan – tehát nem pusztán elméleti lehetőségként – feltételezhető, hogy a kutatás-fejlesztési megállapodás hiányában a relatív árak kismértékű, de tartós emelkedése esetén legfeljebb három éven belül vállalná az olyan termék, technológia vagy eljárás kínálatához szükséges többletberuházásokat vagy egyéb szükséges átállási költségeket, amely a szerződés szerinti termékkel vagy technológiával továbbfejleszhető vagy helyettesíthető az érintett földrajzi piacon;
- u) „érintett termékpiac”: a szerződés szerinti termékekkel továbbfejleszhető vagy helyettesíthető termékek érintett piaca;
- v) „érintett technológiapiac”: a szerződés szerinti technológiákkal továbbfejleszhető vagy helyettesíthető technológiák vagy eljárások érintett piaca.
- (2) E rendelet alkalmazásában a „vállalkozás” és „fél” fogalma magában foglalja a megfelelő kapcsolt vállalkozásokat.

„Kapcsolt vállalkozások”:

- a) olyan vállalkozások, amelyekben a kutatás-fejlesztési megállapodás egyik részes fele közvetve vagy közvetlenül:
  - i. a szavazati jogok több mint fele gyakorlásának jogával rendelkezik;
  - ii. jogosult a felügyelő testület, az ügyvezető testület vagy a vállalkozást jogszerűen képviselő testületek tagjai több mint felének kinevezésére; vagy
  - iii. jogosult a vállalkozás ügyeinek irányítására;
- b) olyan vállalkozások, amelyek a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes valamely fél vonatkozásában közvetve vagy közvetlenül rendelkeznek az a) pontban felsorolt jogokkal vagy felhatalmazással;
- c) olyan vállalkozások, amelyek tekintetében a b) pontban említett vállalkozás közvetve vagy közvetlenül az a) pontban felsorolt jogokkal vagy felhatalmazással rendelkezik;
- d) olyan vállalkozások, amelyekben a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes valamely fél az a), b) vagy c) pontban említett vállalkozások egyikével vagy közülük többel, illetve az utóbbi vállalkozások közül kettő vagy több, együttesen rendelkezik az a) pontban felsorolt jogokkal vagy felhatalmazással;
- e) olyan vállalkozások, amelyekben az a) pontban felsorolt jogokkal, illetve felhatalmazással együttesen rendelkeznek:
  - i. a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes felek vagy azoknak az a)–d) pontban említett kapcsolt vállalkozásai; vagy
  - ii. a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes egy vagy több fél vagy azoknak az a)–d) pontban említett egy vagy több kapcsolt vállalkozása és egy vagy több harmadik fél.

2. cikk

Mentesség

(1) A Szerződés 101. cikkének (3) bekezdése alapján és e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó a kutatás-fejlesztési megállapodásokra.

Ezt a mentességet annyiban kell alkalmazni, amennyiben e megállapodások a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó, versenykorlátozó rendelkezéseket tartalmaznak.

(2) Az (1) bekezdés szerinti mentességet azon kutatás-fejlesztési megállapodások vonatkozásában kell alkalmazni, amelyek rendelkezéseket tartalmaznak a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok egy vagy több fél részére vagy egy, a felek által közös kutatás-fejlesztés, fizetett kutatás-fejlesztés vagy közös hasznosítás céljából létrehozott szervezetre történő átruházásáról vagy e jogok hasznosításának engedélyezéséről, feltéve, hogy ezen rendelkezések nem képezik az érintett megállapodások elsődleges tárgyát, de a végrehajtásukhoz közvetlenül kapcsolódnak és szükségesek.

3. cikk

A mentesség feltételei

(1) A 2. cikkben megállapított mentességet a (2)–(5) bekezdésben meghatározott feltételekre is figyelemmel kell alkalmazni.

(2) A kutatás-fejlesztési megállapodásban rendelkezni kell arról, hogy valamennyi fél teljes mértékben hozzáfér a közös kutatás-fejlesztés vagy fizetett kutatás-fejlesztés végeredményeihez, beleértve az esetlegesen keletkező szellemi tulajdon-jogokat és know-how-t, és azokat további kutatás-fejlesztés vagy hasznosítás céljából a végeredmények megszületését követően kérelem nélkül felhasználhatják. Ha a felek e rendelkezésnek megfelelően korlátozzák a hasznosításhoz fűződő jogait és különösen akkor, ha a hasznosítás vonatkozásában szakosodnak, az eredményekhez hasznosítás céljából történő hozzáférés ennek megfelelően korlátozható. Olyan kutatóintézetek, tudományos testületek vagy vállalkozások továbbá, amelyek kereskedelmi szolgáltatásként végeznek kutatás-fejlesztést anélkül, hogy általában részt vennének az eredmények hasznosításában, vállalhatják azt, hogy az eredményeket kizárólag a további kutatás céljára használják fel. A kutatás-fejlesztési megállapodás előírhatja azt, hogy a felek az eredményekhez további kutatás vagy hasznosítás céljából való hozzáférés biztosításáért ellentételezést nyújtanak egymásnak, ám az ellentételezés mértéke nem lehet olyan magas, hogy az ténylegesen megakadályozza a hozzáférést.

(3) A (2) bekezdés sérelme nélkül amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodás kizárólag közös kutatás-fejlesztési tevékenységre vagy fizetett kutatás-fejlesztési tevékenységre vonatkozik, a kutatás-fejlesztési megállapodásnak rendelkeznie kell arról, hogy valamennyi félnek hozzáférést kell biztosítani a többi fél már meglévő saját know-how-jához, amennyiben e know-how elengedhetetlen ahhoz, hogy e felek az eredményeket hasznosíthassák. A kutatás-fejlesztési megállapodás előírhatja azt, hogy a felek a már meglévő saját know-how-hoz való hozzáférés biztosításáért ellentételezést nyújtanak egymásnak, ám az ellentételezés mértéke nem lehet olyan magas, hogy az ténylegesen megakadályozza a hozzáférést.

(4) A közös hasznosításnak olyan, szellemi tulajdonhoz fűződő jogok által védett vagy know-how-t képező eredményekre kell vonatkoznia, amelyek nélkülözhetetlenek a szerződés szerinti termékek gyártásához vagy a szerződés szerinti technológiák alkalmazásához.

(5) A szerződés szerinti termékek előállításával hasznosítás vonatkozásában történő szakosítás alapján megbízott felek kötelesek teljesíteni az összes fél szerződés szerinti termékekre vonatkozó szállítási megrendeléseit, kivéve, ha a kutatás-fejlesztési megállapodás az 1. cikk (1) bekezdése m) pontjának i. vagy ii. alpontjával összhangban közös forgalmazást is előír, vagy ha a felek megállapodtak abban, hogy a szerződés szerinti terméket csak az azokat gyártó fél forgalmazhatja.

4. cikk

Piaci részesedési küszöb és a mentesség időtartama

(1) Amennyiben a felek nem versenytárs vállalkozások, a 2. cikkben megállapított mentesség a kutatás-fejlesztés időtartamára szól. Amennyiben az eredmények hasznosítása közösen történik, a mentességet a szerződés szerinti termék vagy technológia belső piacon történő első forgalomba hozatalától számított hét évig továbbra is alkalmazni kell.

(2) Amennyiben két vagy több fél versenytárs vállalkozás, a 2. cikkben megállapított mentesség az e cikk (1) bekezdésében említett időtartam alatt csak akkor alkalmazandó, ha a kutatás-fejlesztési megállapodás megkötésének időpontjában:

- a) az 1. cikk (1) bekezdése a) pontjának i., ii. vagy iii. alpontjában említett kutatás-fejlesztési megállapodások esetében a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes felek együttes piaci részesedése nem haladja meg a 25 %-ot az érintett termékek és technológiapiacokon; vagy
- b) az 1. cikk (1) bekezdése a) pontjának iv., v. vagy vi. alpontjában említett kutatás-fejlesztési megállapodások esetében a finanszírozó fél és mindazon felek együttes piaci részesedése, amelyekkel a finanszírozó fél azonos szerződés szerinti termékek vagy technológiák vonatkozásában kutatás-fejlesztési megállapodást kötött, nem haladja meg a 25 %-ot az érintett termék- és technológiapiacokon.

(3) Az (1) bekezdésben említett időszakot követően a mentességet addig kell továbbra is alkalmazni, amíg a részt vevő vállalkozások együttes piaci részesedése az érintett termék- és technológiapiacokon nem haladja meg a 25 %-ot.

5. cikk

Különösen súlyos korlátozások

A 2. cikkben megállapított mentesség nem alkalmazható azokra a kutatás-fejlesztési megállapodásokra, amelyek célja közvetve vagy közvetlenül, önmagukban vagy a felek ellenőrzése alá tartozó egyéb tényezőkkel együttesen, a következők bármelyike:

- a) a felek szabadságának korlátozása abban, hogy kutatás-fejlesztést végezzenek önállóan vagy harmadik felekkel együttműködve olyan területen, amely független a kutatás-fejlesztési megállapodás által érintett területtől, illetve a közös vagy a fizetett kutatás-fejlesztés befejeztével ugyanazon vagy más, ahhoz kapcsolódó területen;
- b) termelés vagy értékesítés korlátozása, a következők kivételével:
  - i. termelési célok kitűzése abban az esetben, ha az eredmények közös hasznosítása magában foglalja a szerződés szerinti termékek közös gyártását;
  - ii. értékesítési célok kitűzése abban az esetben, ha az eredmények közös hasznosítása magában foglalja a szerződés szerinti termékek közös forgalmazását vagy a szerződés szerinti technológiák közös hasznosítására irányuló licencia adását az 1. cikk (1) bekezdése m) pontjának i. vagy ii. alpontja szerint;
  - iii. hasznosítás vonatkozásában történő szakosításnak minősülő gyakorlatok; és
  - iv. a felek szabadságának korlátozása abban, hogy a szerződés szerinti termékekkel vagy technológiákkal versengő termékeket, technológiákat vagy eljárásokat gyártsanak, értékesítsenek, ruházzanak át vagy adjanak licenciába az eredmények közös hasznosítására a felek által megállapított időtartamon belül;
- c) az árak rögzítése a szerződés szerinti termék harmadik felek részére történő értékesítésére vagy a szerződés szerinti tech-

nológia harmadik felek általi hasznosítására irányuló licencia adására vonatkozóan, kivéve a közvetlen fogyasztók esetében alkalmazott árak vagy a licencia közvetlen jogosultjai esetében alkalmazott licenccím rögzítését, amennyiben az eredmények közös hasznosítása magában foglalja a szerződés szerinti termékek közös forgalmazását vagy a szerződés szerinti technológia közös hasznosítására irányuló licencia adását az 1. cikk (1) bekezdése m) pontjának i. vagy ii. alpontja szerint;

- d) a terület vagy a vevők korlátozása, amelyen, illetve akiknek a felek passzívan értékesíthetik a szerződés szerinti termékeket, vagy licenccím adhatnak a szerződés szerinti technológiákra, az eredményekre vonatkozó licencia másik félnek történő kizárólagos átengedését meghatározó követelmény kivételével;
- e) a szerződés szerinti termékek vagy technológiák aktív értékesítésének tilalma vagy korlátozása olyan területeken vagy olyan vevők felé, amelyeket vagy akiket nem rendeltek hozzá kizárólagosan valamelyik félhez hasznosítás vonatkozásában történő szakosítás keretében;
- f) az a követelmény, hogy meg kell tagadni a felek saját területén lévő, illetve hasznosítás vonatkozásában történő szakosítás alapján a felek között bármely más formában megosztott azon vevők igényeinek kielégítését, amelyek a szerződés szerinti termékeket a belső piacon belül más területeken forgalmazzák;
- g) az a követelmény, hogy meg kell nehezíteni a felhasználók és viszonteladók számára a belső piacon belül a szerződés szerinti termékek más viszonteladóktól történő beszerzését.

6. cikk

Nem mentesülő korlátozások

A 2. cikkben foglalt mentesség nem alkalmazható a kutatás-fejlesztési megállapodások részét képező következő kötelezettségekre:

- a) arra a kötelezettségre, hogy a kutatás-fejlesztés befejeztével nem támadhatják meg azon szellemi tulajdonhoz fűződő jogoknak az érvényességét, amelyekkel a felek a belső piacon rendelkeznek, és amelyek a kutatás-fejlesztéshez kapcsolódnak, vagy a kutatás-fejlesztési megállapodás hatályának megszűnése után azoknak a szellemi tulajdonhoz fűződő jogoknak az érvényességét, amelyekkel a felek a belső piacon rendelkeznek, és amelyek a kutatás-fejlesztés eredményeit védik, nem sértve a kutatás-fejlesztési megállapodás megszüntetésének lehetőségét abban az esetben, ha a felek egyike megtámadja ezen szellemi tulajdonhoz fűződő jogok érvényességét;
- b) arra a kötelezettségre, hogy a szerződés szerinti termékek gyártására, illetve a szerződés szerinti technológiák alkalmazására vonatkozóan harmadik feleknek nem adható licencia, kivéve, ha a megállapodás a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeinek a felek legalább egyike által történő hasznosításáról rendelkezik, és ilyen hasznosításra a belső piacon harmadik felek tekintetében sor kerül.

7. cikk

A piaci részesedési küszöb alkalmazása

A 4. cikkben előírt piaci részesedési küszöb alkalmazása tekintetében a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) a piaci részesedést a piaci eladási érték alapján kell kiszámítani; ha a piaci eladási értékről nem áll rendelkezésre adat, a felek piaci részesedésének megállapításához más megbízható piaci információ, így például a piaci eladás volumenén alapuló becsléseket lehet igénybe venni;
- b) a piaci részesedést az előző naptári évre vonatkozó adatok alapján kell kiszámítani;
- c) az 1. cikk (2) bekezdése második albekezdésének e) pontjában említett vállalkozások piaci részesedését az 1. cikk (2) bekezdése második albekezdésének a) pontjában felsorolt joggal vagy felhatalmazással rendelkező valamennyi vállalkozás között egyenlő arányban kell megosztani;
- d) ha a 4. cikk (3) bekezdésében említett piaci részesedés kezdetben nem több mint 25 %, de később e szint fölé emelkedik anélkül, hogy a 30 %-ot meghaladná, a 2. cikkben meghatározott mentességet a 25 %-os küszöbérték első alkalommal történő átlépésének éve utáni két egymást követő naptári évben továbbra is alkalmazni kell;

e) ha a 4. cikk (3) bekezdésében említett piaci részesedés kezdetben nem több mint 25 %, de később 30 % fölé emelkedik, a 2. cikkben meghatározott mentességet a 30 %-os küszöbérték első alkalommal történő átlépésének évét követő egy naptári évig továbbra is alkalmazni kell;

f) a d) és az e) pontban foglalt kedvezmények nem kombinálhatók úgy, hogy azok meghaladják a két naptári éves időtartamot.

8. cikk

Átmeneti időszak

A Szerződés 101. cikkének (1) bekezdésében megállapított tilalom nem alkalmazható a 2011. január 1. és 2012. december 31. közötti időszakban azokra a megállapodásokra, amelyek 2010. december 31-én már hatályban voltak, és amelyek nem tesznek ugyan eleget a mentesítés e rendeletben meghatározott feltételeinek, de megfelelnek a 2659/2000/EK rendeletben meghatározott feltételeknek.

9. cikk

Időbeli hatály

Ez a rendelet 2011. január 1-jén lép hatályba.

Ez a rendelet 2022. december 31-én veszti hatályát.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2010. december 14-én.

a Bizottság részéről

az elnök

José Manuel BARROSO